

هو العليم

اشعار مرحوم آیت الله شیخ محمد حسین غروی
اصفهانی (کمپانی) فی مدیحة سیدالکائنات و
اشرف الموجودات سیدالمرسلین و خاتم النبیین
صلی الله علیہ وآلہ وسلم

ترجمیعات

بند اول

ای خاک ره تو خطه خاک *** پاکی ز تو دید

عالم پاک

آشفته موی تست، انجم *** سرگشته کوی تست

افلاک

ای بر سرت افسر «لعمرك» *** وی زیب برت

قبای لولاک

تاج سرت افسر لعمرك *** تشریب برت قبای

لولاک

زیب سرت افسر لعمرك *** دیباي برت قبای

لولاک

ای رهبر و رهنماي گمراه *** وی هادی وادی

خطرناک

عالم ز معارف تو واله *** تو نغمه سرای «ما

عرفناک»

یا أعظم صورة تجلی *** فيها الله، ما أدقّ معناک!

دامان جلالت ای شهنشاه *** هرگز نفتد بدست

ادراء

ای بنده و مدح چون تو شاهی؟ *** حاشاک از

اینمدیحه حاشاک

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاک لاما خلقت

الافلاک

بند دوم

ای مظهر اسم اعظم حق *** مجالی اتم و نور

مطلق

ای نور تو صادر نخستین *** وی مصدر هر چه

هست مشتق

ای عقل عقول و روح ارواح *** وی اصل اصول

هر محقق

ایشمس شموس و نور انوار *** وی اعظم نیرات

و اشراق

ای فاتحه کتاب هستی *** هستی ز تو یافته است

رونق

در سیر تو ای نبی ختمی *** ذوالغايه بغايه گشت

ملحق

ای آیه ای از محامد تست *** قرآن مقدس

صدق

وصف تو بـشـعـر در نـگـنـجـد * * * درـيـا نـرـوـد مـيـان

زورق

فرموده بشـأـنـتـ اـيـزـدـ پـاـكـ * * * لـوـلـاـكـ لـمـاـ خـلـقـتـ

الـفـلاـكـ

بـنـدـ سـوـمـ

اـيـ اـصـلـ قـدـيـمـ وـ عـقـلـ اـقـدـمـ * * * وـىـ حـادـثـ باـ قـدـيـمـ

توـأـمـ

در رـتـبـهـ تـوـئـيـ حـجـابـ اـقـرـبـ * * * بـوـدـيـ تـوـ نـبـيـ وـ

در گـلـ آـدـمـ

طـغـرـايـ صـحـيـفـهـ وـجـوـدـيـ * * * هـرـ چـنـدـ تـوـئـيـ كـتـابـ

محـكـمـ

باـعـزـمـ توـ چـيـسـتـ اـيـخـداـونـدـ * * * قـدـرـ قـدـرـ وـ قـضـاـيـ

مبـرـمـ ؟

ملـكـ وـ مـلـكـوتـ درـ كـفـ تـسـتـ * * * چـونـ خـاتـمـىـ

اـيـ نـبـيـ خـاتـمـ

از لـطـفـ توـ شـمـهـ اـيـسـتـ فـرـدـوـسـ * * * وزـ قـهـرـ توـ

شـعـلـهـ اـيـ جـهـنـمـ

قدـ مـلـكـ استـ درـ بـرـتـ رـاستـ * * * پـشتـ فـلـكـسـتـ

درـ دـرـتـ خـمـ

قهم خرد و زبان گویا *** در وصف تو عاجزند

وابکم

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاک لاما خلقت

الافلاک

بند چهارم

ای صاحب وحی و قلب آگاه *** دارای مقام «لی

مع الله»

ای محرم بارگاه لاهوت *** وی در ملکوت حق

شہنشاہ

ای بر شده از حضیض ناسوت *** بر ررف رف عزّ و

شوکت و جاه

وانگه ز سرادقات عزّت *** بگذشتی و ماند امین

در گاه

ای پایه قدر چاکرات *** بالاتر از این بلند

خرگاه

از شرم تو زرد چهره مهر *** وز بیم تو دل دو نیم

شد ماه

این بوی بهشت عنبر ینست *** یا ذکر جمیل تو

درا فواه؟

از نیل تو پای وهم لنگست *** وز ذیل تو دست

فهم کوتاه

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاک لاما خلقت

الافلاک

بند پنجم

ملک و ملکوت از تو پر نور *** ای در تو عیان

تجّلی طور

با روی تو چیست بدر انور؟ *** با موی تو

چیست لیل دیجور؟

روی تو ظهور غیب مکنون *** موی تو حجاب

سرّ مستور

در خطّه ملک استقامت *** قدّ تو باعتدال مشهور

ای از تو بپا نظام عالم *** وی بی تو جهان هباء

منتور

اول رقم تو لوح محفوظ *** رشح قلمت کتاب

مسطور

خر گاه تو فوق سقف مرفع *** درگاه تو رشك

بیت معمور

مداحی من ترا چنانست *** کز چشمۀ خورثنا

کند کور

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاک لاما خلقت

الافلاک

بند ششم

ای گوهر قدس و فیض اقدس *** وی صبح ازل

إذا تنفس

ذات تو ز هر بدی منزه *** زالایش نیستی مقدس

خاک در تست عرصه خاک *** فرمان بر تست

چرخ اطلس

دست من و دامن تو؟ هیهات *** عنقا نشود

شکار کرکس

طبع من و وصف صورت تو؟ *** معنای دقیق و

طفل نورس

مدح تو چنانکه لایق تست *** در عهدۀ خالق تو

و بس

در نعت تو هر بلیغ ابکم *** در وصف تو هر

فصیح اخرس

نعمت من و شأن تو؟ تعالی *** وصف من و قدر

تو؟ تقدّس

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاك لما خلقت

الافلاک

بند هفتم

ای نقطه ملتقای قوسین *** وی خارج از احاطه

أين

ای واسطه وجوب و امکان *** وی مبدء و

متهای کونین

ای رابطه قدیم و حادث *** وی ذات تو جامع

الكمالين

ای واحد بی نظیر و مانند *** کز بهر تو نیست

ثانی اثنین

جز تو که نهاده پای رفت *** بر عرش، فکان

قاب قوسین؟

غیر از تو که فيض صحبت دوست *** دریافت و

لاحجاب فی البین؟

دیدی و شهیدی آنچه را *** «لا أذن سمعت و

لارأت عين»

با قدر تو وصف من بود نقص *** با شأن تو مدح

من بود شین

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاك لما خلقت

الافلاک

بند هشتم

ای بدر تمام و نیّر تام *** با نور تو نیّرات اجرام

در جنب تو، مبدلات لاشیء *** با بود تو،

کائنات اعدام

ای نقش نخست و حرف اول *** وی ام کتاب و

ام اقلام

ای مرکز جمله دوائر *** آغاز ز تست وز تو

انجام

یکنفعه تست هر قدر فیض *** وز یک نظر تو

هر چه انعام

عالی همه یک تجلی تست *** از صبح ازل گرفته

تا شام

ای محروم خاص محفل قدس *** وی بر همه

خلق رحمت عام

مدح تو چنانکه درخور تست *** از ما طمعی بود

بسی خام

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاك لما خلقت

الافلاک

بند نهم

ای آینهٔ تجلی ذات *** مصباح وجود را تو

مشکوہ

ای ماہ حمال نازنینت *** نور الأرضین و

السماءات

چون شمس حقیقت تو سر زد *** اعیان وجود

جمله ذرات

ذات تو حقیقة الحقائق *** نفس تو هویّة

الهویّات

ای نسخهٔ عالیات احرف *** وی دفتر محکمات

آیات

ای پایهٔ رتبهٔ منیعت *** برتر ز مدارج خیالات

وی قامت معنی رفیعت *** بیرون ز ملا بس

عبارات

در نعت تو از عزیز کونین *** این جمله

بضاعتیست مزاجة

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت

الافلاک

بند دهم

یا نیر کل مظلوم داج *** يا هادی کل راشد ناج
دین تو چو شمع عالم افروز *** آئین تو چون

سراج و هجاج

ای صدر سریر قاب قوسین *** وی بدر منیر اوج

معراج

ای گشته جواهر حقائق *** در درج حقیقت تو

ادراج

در حلقة بندگان کویت *** عقلست کمین غلام

محناج

در منطقه بروج قدرت *** بر جیست سماء ذات

ابراج

بر فرق سپهر و فرقدانش *** خاک در تست درّة

التاج

با قدر تو چیست هر دو گیتی ؟ *** یک قطره کnar

بحر موّاج !

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاك لما خلقت

الافلاک

بند یازدهم

ای عقل نخست و حق ثانی *** ذات تو حقیقتة

المثاني

مرآة وجود، چون تو اش نیست *** يك صورت

و يك جهان معانى

ای در تو جمال حق نمودار *** زینده تست «من

رآنی »

ای طور تجلی الهی *** صد همچو کلیم در تو

فانی

گر کنه تو را کلیم جوید *** طور است و جواب

لن ترانی

ای منشأ عالم عناصر *** وی مبدء فیض آسمانی

ای پادشه سریر سرمد *** وی خسرو ملک

جاودانی

او صاف تو در بیان نگنجد *** ور هر سر مو شود

زبانی

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاك لما خلقت

الا فلاک

بند دوازدهم

يا دافع جيشه الاباطيل *** يا دامغ صولة الا ضاليل

قرآن تو بردہ حکم تورات *** فرقان تو کرده

نسخ انجیل

بر خوان تو ریزه خوار میکال *** طفلی است

بمکتب تو جبریل

سیمای تو داده داد تکبیر *** بالای تو کرده کار

تهلیل

ای صورت تو برون ز شبیه *** وی معنی تو

برون ز تمثیل

ذات تو مثال ذات بیمثیل *** اوصاف تو فوق حد

تکمیل

مشکوّة مقام جمع و اجمال *** مرآة مقام فرق و

تفصیل

مدح تو و من؟ خیال باطل *** وصف تو و من؟

نتیجه تعطیل

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولاک لاما خلقت

الا فلاک

بند سیزدهم

ای اصل اصیل و فرع ممدوّد *** وی جامع علم و

دو حۀ جود

ای عین عیان و قلب عرفان *** وی گنج نهان و

سر معبد

ای شمع جمال و نور مطلق *** وی شاهد بزم

غیب مشهود

این نشئه نه جای جلوه تست *** میعاد، شهود و

یوم موعد

فرش ره تست عرش اعظم *** عرش تو بود مقام

محمود

یا شافی صدر کل مصدر منهل و

مورود

از چشمۀ فیض تست سیراب *** دردار وجود هر

چه موجود

مدح تو نه حد ممکن است *** بی حد نشود

محاط محدود

فرموده بشانت ایزد پاک *** لولانک لاما خلقت

الافلاک

بند چهاردهم

ای فیض مقدس از شوائب *** وی نور مهذب از

غیاہب

ارواح ز فیض تو در اشباح *** ای مظہر و اهاب

المواهب

آفاق به نور تو منور *** ايشمس مشارق و

غارب

ايجاد تو متنه المقاصد *** إبداع تو غاية

المطالب

جل الملك البديع صنه *** ما اودع فيك من

عجبات!

يا من بفنائه الرواحل *** رحلت و أنيخت

الركائب

خر گاه تو مطرح الامانى *** در گاه تو معقل

الراغب

با شأن تو چيست اين مدايح؟ *** با قدر تو

چيست اين مناقب؟

فرموده بشانت اي زد پاك *** لولاك لما خلقت

الافلاكي